

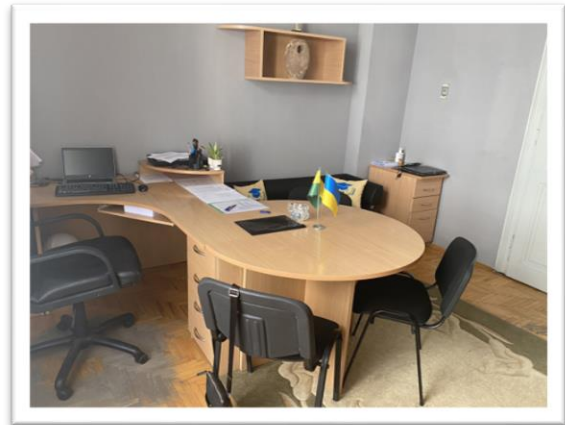
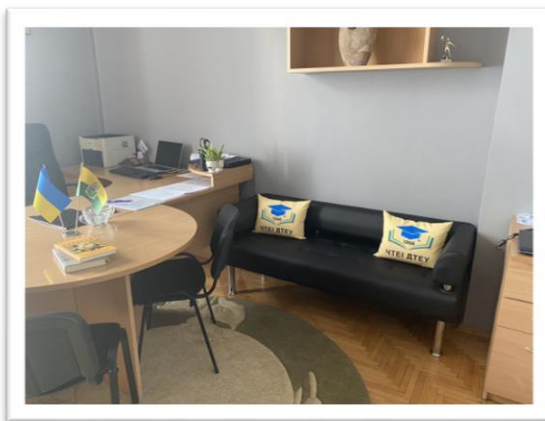

ЦІЛЬ 3. МІЦНЕ ЗДОРОВ'Я ТА БЛАГОПОЛУЧЧЯ

Ціль орієнтована на пропагування здорового способу життя у широких колах суспільства, забезпечення доступності медичних послуг для всіх, сприяння покращення стану здоров'я і благополуччю населення у будь-якому віці.

НАПРЯМИ, В ЯКИХ ІНСТИТУТ РЕАЛІЗУЄ ЦІЛІ:

✚ **Соціально-психологічна підтримка в ЧТЕІ ДТЕУ.** Робота спрямована на збереження та зміцнення психічного та соціального здоров'я здобувачів освіти; надання психологічної і соціально-педагогічної допомоги всім учасникам освітнього процесу; сприяння забезпеченню психологічної безпеки; формування соціальної компетентності як передумови ефективної соціалізації молоді тощо (http://chite.edu.ua/soc_psih_pidtr/). Психологічний супровід забезпечують два фахівці з психологічною освітою. У центральному корпусі функціонує кабінет соціально-психологічного супроводу.

У рамках співпраці ЧТЕІ ДТЕУ з представництвом «Хайес, Інкорпорейтед» в Україні (HIAS Ukraine) й офісом HIAS Ukraine у Чернівецькій області проведено серію практичних тренінгів з психосоціальної підтримки. Всі заняття проводилися згідно з протоколом ВООЗ Self Help+, «Самодопомога+». Учасникам було запропоновано практичні вправи для вдосконалення позитивних стратегій подолання стресу, вміння віднаходити внутрішній баланс, керувати власними емоціями та поведінкою, приймати виважені рішення, мати більшу впевненість у власних силах та готовність до непередбачуваних змін. Наприкінці зустрічей учасники отримали сертифікати, що підтверджують проходження групового курсу з управління стресом «Самодопомога плюс».

У рамках співпраці з Міжнародною неприбутковою гуманітарною організацією HIAS Ukraine в Чернівецькому торговельно-економічному інституті ДТЕУ для студентів всіх курсів та спеціальностей продовжено проведення психологічних тренінгів СЕТА Psychosocial. СЕТА Psychosocial – це короткострокова програма психосоціальної підтримки, розроблена в межах програми СЕТА, головним завданням якої є стабілізація і нормалізація студентів, які мають гостру стресову реакцію і потребують психосоціальної підтримки. Під час проведених тренінгів студенти навчилися застосовувати навички «Думати по-іншому» та «Відновлення активності» [ЧТЕІ ДТЕУ \(chite.edu.ua\)](http://chite.edu.ua).

HIAS Ukraine також провела тренінг з колективом інституту з першої психологічної допомоги (ППД), який включав такі напрями: методика підготовки до надання ППД; роль та обов'язки фасилітатора ППД; основні принципи надання ППД; спілкування та основні навички допомоги; турбота про себе (http://chite.edu.ua/news_2023_10_43/).

На базі ЧТЕІ ДТЕУ було проведено засідання Вищої школи педагогічної майстерності і професійного розвитку на тему «Навички надання першої психологічної допомоги».

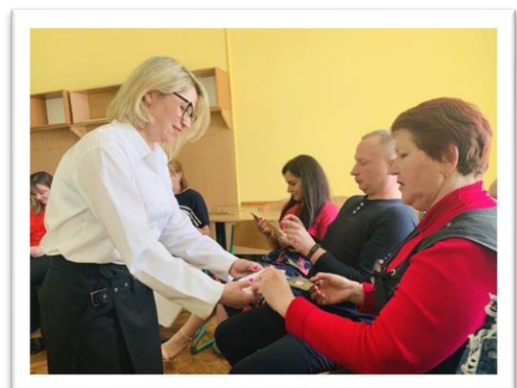

✚ У рамках діяльності *Школи здорового способу життя* у ЧТЕІ ДТЕУ проведено семінар на тему «*Що варто знати про актуальні вірусні захворювання*». Семінар проводила Ольга Прижбило, завідувач відділу промоції здорового способу життя ДУ «Чернівецький обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України» http://chite.edu.ua/news_2023_10_13/.

Організовано виховний захід для студентів представниками Головного управління Національної поліції в Чернівецькій області, Міжнародної антинаркотичної асоціації та ГО «Ні» *НАРКОТИКАМ*. Начальник відділу боротьби із наркозлочинністю ГУНП в Чернівецькій області Микола Лазорко та його заступник Валентин Ткаченко розповіли студентам багато цікавих фактів щодо відповідальності за вживання та розповсюдження наркотичних речовин. Працівники «МАА» Назар Кондра та Євген Варжевський спільно з головою ГО «Ні НАРКОТИКАМ» Сергієм Качмарським навели багато негативних прикладів життєвих трагедій, що пов'язані з поширенням та вживанням наркотиків [ЧТЕІ ДТЕУ \(chite.edu.ua\)](http://chite.edu.ua).

У ЧТЕІ ДТЕУ було організовано та проведено серію вебінарів та тренінгів «*Психологічна стійкість в умовах війни*», «*Що робити, якщо немає сил, апатія, слабкість, безпорадність?*» з використанням методів тілесно-орієнтованої терапії. Тренінг проводила вимушена переселенка з м. Херсон, докторка економічних наук, професорка кафедри менеджменту, маркетингу і туризму Херсонського національного технічного університету, гештальт-терапевт, практикуючий психолог Лілія Корчевська ([ЧТЕІ ДТЕУ \(chite.edu.ua\)](http://chite.edu.ua)).

З нагоди відзначення *Міжнародного дня спорту на благо миру і розвитку, заснованого 2013 року Генеральною Асамблеєю ООН*, у ЧТЕІ ДТЕУ було проведено низку тематичних заходів. Першим з них стала тематична лекція з

питань важливості занять фізичною культурою та спортом у непростих умовах сьогодення, яку провів старший викладач кафедри менеджменту, міжнародної економіки та туризму Олександр Крецький.

Ще одним заходом стало онлайн-тренування з нагоди Міжнародного дня спорту на благо миру і розвитку за участю зірок спорту, шоу-бізнесу та чиновників, організоване рухом Олександра Педана «Junior» і Дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ) за підтримки Міністерства освіти і науки України. Студенти під керівництвом Крецького О.І. активно приєдналися до наймасштабнішого тренування http://chite.edu.ua/news_2022_04_01/.

✚ Підписано Меморандум про співпрацю між ЧТЕІ ДТЕУ та Чернівецьким обласним центром контролю та профілактики хвороб МОЗ України (генеральна директорка Наталія Гопко). Метою підписання меморандуму та подальшої співпраці є консолідація зусиль колективів інституту та центру для координації зусиль щодо профілактики інфекційних та неінфекційних захворювань, промоції здорового способу життя і формування усвідомленого та відповідального ставлення населення до власного здоров'я як базової цінності життя http://chite.edu.ua/news_2022_04_13/.

✚ Первинна профспілкова організація ЧТЕІ ДТЕУ (далі – ППО) періодично за зверненням членів профспілки здійснює **оплату обов'язкового медичного огляду у комунальних медичних закладах м. Чернівці за рахунок коштів профспілки**. Також у випадку хвороби члена профспілки, за його зверненням, ППО ЧТЕІ ДТЕУ виплачує грошову матеріальну допомогу. Крім цього, керуючись п. 9.12. Колективного договору, ППО ЧТЕІ ДТЕУ виплачує працівникові у зв'язку з тривалою (понад 2 місяці) хворобою грошову матеріальну допомогу за рахунок коштів профспілки, у розмірі одного прожиткового мінімуму для працездатних осіб за наявності листка непрацездатності.

Спорт та дозвілля. У ЧТЕІ ДТЕУ постійно піклуються про фізичну культуру та спорт, турбуються не тільки про змагальні спортивні результати, але й перш за все про фізичний розвиток і міцне здоров'я.

Спортивний зал. Розташований на вул. Аксенина, 2а в 3-му навчальному корпусі ЧТЕІ ДТЕУ. Тут є спортивний інвентар, спорядження та тренажери для занять з легкої атлетики, настільного тенісу, шахів, спортивної аеробіки, рукопашного бою, універсального бою, вільної боротьби, боксу, фітнесу, спортивного туризму та інших видів спорту.

Студенти та працівники мають змогу скористатися спортивними майданчиками з турніками, брусами, спортивними килимками для занять фітнесом і спортивним туризмом.

СПОРТИВНІ ЗДОБУТКИ СТУДЕНТІВ

Чернівецький торговельно-економічний інститут ДТЕУ знають на Буковині як заклад вищої освіти, який не лише готує фахівців економічного спрямування, а й виховує видатних спортсменів. В інституті завжди навчалися та навчаються спортсмени високого класу, знані в Україні та світі. За останні роки заклад мав успіхи на всеукраїнському та міжнародному рівнях.

Спортивні здобутки студентів ЧТЕІ ДТЕУ на всеукраїнському рівні

У вересні 2022 року в м. Чернівцях відбувався Чемпіонат України з греплінгу та панкратіону. В ньому взяли участь понад 700 спортсменів з 16 регіонів України. ЧТЕІ ДТЕУ на цих змаганнях представляв студент Іван Снігур. Він став дворазовим призером Чемпіонату України і вдало пройшов відбір на Чемпіонат світу у складі збірної України. Також на цих змаганнях Івану Снігуру було вручено посвідчення майстра спорту міжнародного класу з греплінгу. В квітні 2023 р. наш спортсмен знову підтвердив свій рівень, вигравши золото на Чемпіонаті України з греплінгу.

У квітні 2023 року в Чернівцях відбувався Чемпіонат України з універсального бою. До складу збірної Чернівецької області входило 5 студентів ЧТЕІ ДТЕУ.

У підсумку Чернівецька область посіла 1 місце, а в особистому заліку наші студенти вибороли такі нагороди: 1, 2, 3 місце (розділ «Лайт»); 1-ші місця (розділ «Класика»).

У червні 2024 року в м. Хмельницький відбувався Чемпіонат України з універсального бою. В ньому брала участь студентка 1 курсу спеціальності «Менеджмент» ЧТЕІ ДТЕУ Анастасія Крецька. У підсумку Чернівецька область посіла 1 командне місце, а в особистому заліку наша студентка виборола друге місце у розділі «Лайт» та перше місце у розділі «Класика».

Спортивні здобутки студентів ЧТЕІ ДТЕУ на міжнародному рівні

У жовтні 2022 р. Іван Снігур відстоював честь України на Чемпіонаті світу з греплінгу, в якому взяли участь понад 20 країн з усього світу. На шляху до п'єдесталу Іван здолав спортсменів з Іспанії, Франції та Сполучених Штатів Америки. У підсумку наш студент став срібним призером Чемпіонату світу, а збірна України в загальному заліку виборола перше командне місце. В березні 2023 р. Іван Снігур став бронзовим призером на Чемпіонаті Європи, що проводився в Бухаресті.

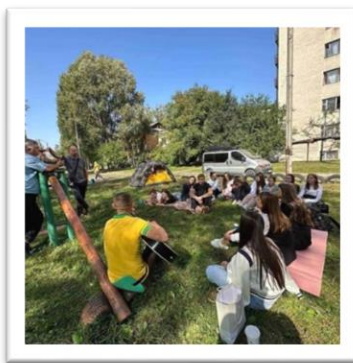

За результатами 2023-2024 н.р. ЧТЕІ ДТЕУ посів почесне III місце в XIX обласній універсіаді серед студентів закладів вищої освіти.

АКТИВНОСТІ З ТУРИСТИЧНИМ КЛУБОМ «ПЛАЙ»

Щорічно до Дня туризму в Україні та Всесвітнього дня туризму викладачами кафедри харчових технологій, готельно-ресторанного та туристичного сервісу і керівниками туристичного клубу «Плай» ЧТЕІ ДТЕУ (http://chite.edu.ua/sport_plaj/) спільно з відділом з питань туризму Чернівецької ОВА проводяться майстер-класи та навчання з основ організації гірсько-пішохідних спортивних подорожей. Зокрема, 26 вересня 2023 року на території 4-го корпусу інституту для студентів усіх спеціальностей був проведений майстер-клас з організації гірсько-пішохідних спортивних подорожей. На зустрічі організатори звернули увагу на перелік необхідного спорядження для походів, заходи безпеки, особливо в екстремальних умовах, методику орієнтування на незнайомій місцевості, вибір безпечного місця та навички розгортання наметового містечка. Завершився захід приготуванням їжі в гірських умовах та виконанням студентами й організаторами українських патріотичних пісень.

Для студентів та працівників ЧТЕІ ДТЕУ здійснюються регулярні виїзні семінари-практикуми. Зокрема, наприкінці вересня 2023 року, традиційно до святкування Дня туризму в Україні, було організовано семінар-практикум «Туристичний потенціал Карпатського регіону як суспільно-економічний ресурс євроінтеграції». Учасники семінару подолали сотні кілометрів туристичних маршрутів, на яких ознайомилися з етнографічними особливостями Бойківщини та її культурним ландшафтом, з енергозберігаючими технологіями вітрової енергетики Прикарпаття, гірськими масивами Бескидів, туристичною пасажирською вузькоколійкою «Карпатський трамвайчик» та іншою інфраструктурою на шляху до Закарпаття через кілька перевалів: Вишківський, Торунський, Синевирський. У Закарпатській області, яка межує одночасно з найбільшою кількістю країн ЄС, учасники семінару відвідали водні туристичні об'єкти - найбільше озеро Карпат України Синевир та водоспад Шипіт.

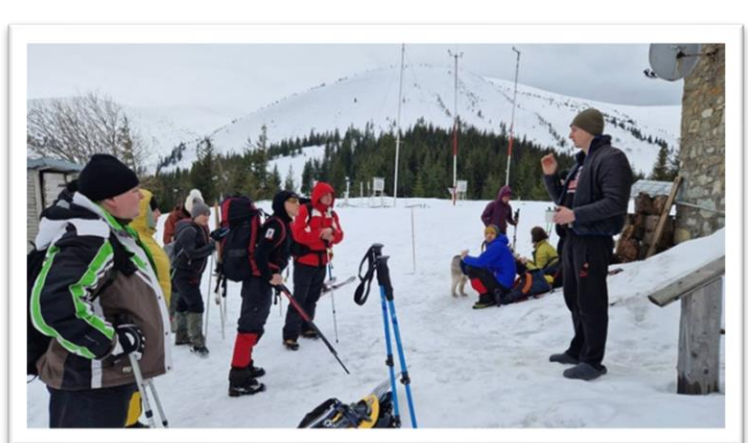

Також ознайомилися з методикою реабілітації бурого ведмедя та інших диких тварин у відповідних центрах національного природного парку «Синевир», оглянули інженерні та фортифікаційні споруди оборонної лінії Арпада часів Другої світової війни, довідалися про природу походження найбільших масивів полонин Боржави у Карпатах.

Туристичні заходи задля зміцнення здоров'я безпосередньо студентів регулярно організовуються в рамках діяльності туристичного клубу «Плай». Так, 14 жовтня 2023 р. відбулася *навчально-освітня виїзна лекція на г. Костел в Покутсько-Буковинських Карпатах*, відвідування туристичних локацій у Яремчанській міській та Микулинецькій територіальних громадах; 21-22 жовтня керівниками туристичного клубу «Плай» О. Крецьким та Р. Гищуком було здійснено науково-практичний виїзний семінар *«Туристично-рекреаційний потенціал Покутсько-Буковинських Карпат і Горган»* на г. Костел та г. Явірник з метою краєзнавчої освіти та патріотичного виховання молоді в нинішніх умовах; 17-18 лютого учасники туристичного клубу «Плай» та працівники ЧТЕІ взяли участь у *навчально-освітній виїзній лекції до гірських хребтів Карпат і г. Говерли з відпрацювання навичок сходження на вершини вище 2000 м в зимових умовах*; у лютому-березні наші туристи здійснили туристичний похід до схилів озера Несамовитого та відвідали *сніголавинну станцію Пожижевська*.

ПОСВЯТА В ПЕРШОКУРСНИКИ ТА ДНІ ЗДОРОВ'Я

Традиційно щороку у вересні в ЧТЕІ ДТЕУ проводиться свято для першокурсників, які лише розпочинають власний шлях студентського життя. Їхнє бажання поєднати своє життя зі студентською родиною інституту урочисто починається з посвяти в першокурсники на Дні здоров'я. Вона обов'язково відбувається на природі з поєднанням веселих активних заходів і конкурсів. Студенти відвідують зазвичай рекреаційні локації з якісною інфраструктурою та краєзнавчою спеціалізацією. До прикладу, місцями проведення були Чернівецький обласний музей народної архітектури та побуту, рекреаційно-дозвіллевий комплекс «Аква+» та ін. Під час таких візитів рада студентського самоврядування, викладачі та адміністрація інституту організовували різноманітні командні спортивні змагання, розважальні заходи, змагання на ерудицію, екскурсію музеєм, рекреаційно-відпочинковим розважальним комплексом.

БАЗА ВІДПОЧИНКУ ТА РЕКРЕАЦІЇ «КОРМАНЬ»

Зміцнення здоров'я студентів і працівників ЧТЕІ ДТЕУ з рекреаційною метою відбувається на власній базі відпочинку та оздоровлення в с. Кормань Дністровського каньйону Сокирянської міської громади. На відпочинковій території розміщені чотири дерев'яні одноповерхові будівлі та будинок чергового. Кожний корпус має коридор і чотири спальні кімнати. Один із них обладнано локальним водопроводом і каналізацією. Корпуси літнього типу, без утеплення, тому використовуватися в холодний період року не можуть. Усі корпуси електрифіковано. У нічний час територія бази освітлюється. Одночасно на базі може відпочивати 32 рекреанти. Будинок чергового – цегляний, має пічне опалення, тому використовується впродовж року. База має на своїй території шахтовий колодязь глибиною 23 м. Побудовано також дворову вбиральню та альтанку на 15 осіб. Біля кожного будиночка є місця для приготування їжі на дровах. Площа земельної рекреаційної ділянки складає 1,95 га, територію 0,6 га огорожено парканом. Відстань від огорожі до водної поверхні пляжу, де активно відбуваються водні атракції та активності разом із пасивною теласо- і

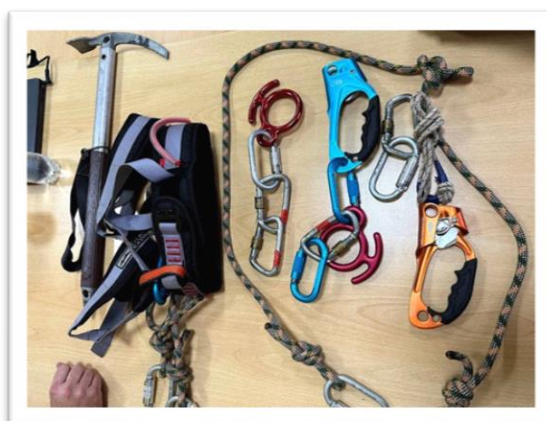
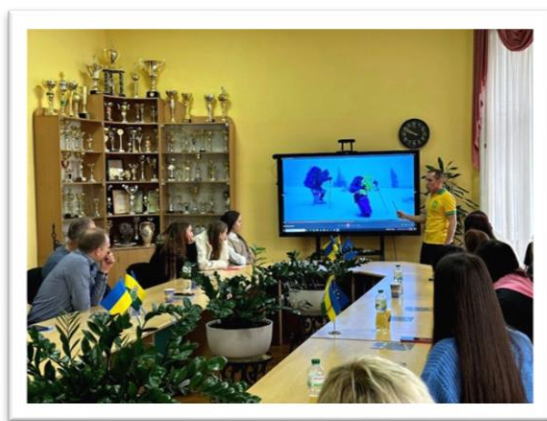
бальнеотерапією, складає 70-80 м. У вітряну погоду водне плесо Дністровського водосховища вкривають хвилі, які підходять для заняття серфінгом, а під час штилю – іншими водними видами спорту: водними лижами, водним поло, перегонами на скутерах, плаванням на короткі дистанції. Чудові краєвиди, чиста вода, гарна рибалка завжди приваблюють охочих відпочити з метою оздоровлення, дозвілля, проведення вільного часу на природі.

КОНФЕРЕНЦІЇ, КРУГЛІ СТОЛИ, МЕТОДИЧНІ СЕМІНАРИ, КОНКУРСИ НАУКОВИХ РОБІТ З РЕКРЕАЦІЇ І ТУРИЗМУ

Керівники туристичного клубу «Плай» Олександр Крецький та Роман Гищук, враховуючи багаторічний досвід здійснення туристичних заходів зі спортивного гірсько-пішохідного туризму, регулярно організують різноманітні заходи з метою *популяризації здорового способу життя* та діляться власним досвідом із провідними фахівцями в галузі туристичних активностей. У жовтні 2023 року за ініціативи керівника туристичного клубу «Плай» Олександра Крецького у ЧТЕІ ДТЕУ відбулося *методичне об'єднання «Методика організації спортивних туристичних і екскурсійних походів молоді та вплив результатів гурткової, клубної роботи на професійну діяльність освітнього процесу педагогічних працівників фізичного виховання»* для завідувачів кафедр,

керівників і викладачів фізичного виховання та спорту закладів вищої освіти Чернівецької області.

Методика організації спортивних, туристичних і екскурсійних походів в освітній діяльності була представлена на прикладі основних результатів роботи туристичного клубу «Плай» ЧТЕІ ДТЕУ за всі роки його діяльності. Зокрема, керівник клубу Олександр Крецький та його члени поділилися відеоматеріалами і досвідом організації та методичного забезпечення екстремальних вітчизняних та закордонних поїздок студентів у різні роки діяльності: до вершин та полонин Карпат і найвищої точки України – г. Говерли, найвищих вершин Румунії (г. Молдовяну, Венітаря луй Бутяну та ін.), Болгарії (г. Мусала – найвищої вершини Східної Європи), Греції (г. Олімп та її трьох вершин Скала, Мітікас, Сколіо), Грузії (г. Казбек).

В інституті з метою розробки наукових підходів до обґрунтування впливу рекреації та туризму на здоров'я людей регулярно організуються наукові заходи за даною тематикою, в яких викладачі активно беруть участь.

Круглі столи

«Візія: майбутнє готельно-ресторанного і туристичного сервісу Західного регіону України» (1 травня 2024 року). До заходу долучилися науковці, фахівці-практики, громадські активісти з усієї України, зокрема з таких міст, як Київ, Одеса, Запоріжжя, Ужгород, Умань, Івано-Франківськ, Тернопіль, Харків, Чернівці, а також з с. Гораївка (Бакота) Хмельницької області. Про розвиток трансобласних туристичних маршрутів (створення туристичних магнітів та їх

промоція) доповідала Дарія Сонячна, *радниця голови Державного агентства з розвитку туризму України (м. Київ, м. Чернівці)*. Про практику створення інклюзивного, полікультурного, туристичного об'єкту у депресивному селі (успіхи, невдачі та можливості) розповідала Інеса Носенко, голова правління ГО «Дивосвіт» (Запоріжжя), членкиня правління «Спілки зеленого сільського туризму України» (Київ).

Міжнародні конференції:

1. Гищук Р., Крецький О. Чинники формування поведінки споживачів послуг рекреації та гостинності в Україні, спричинені посттравматичним стресовим розладом // Actual scientific ideas of the development of the latest technologies : The XVIII International Scientific and Practical Conference (Lisbon, Portugal, May 06-08, 2024). Lisbon, 2024. Pp. 65-67.
2. Кифяк Олександр, Кифяк Василь. Транскордонна співпраця – шлях до підвищення резилієнтності економіки прикордонного регіону в умовах війни // Фінансово-економічні, соціальні та правові аспекти розвитку регіонів: загрози та виклики : Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Чернівці, 24 травня 2024 р.). Чернівці, 2024. С.261-264.
3. Кифяк Василь. Адаптація сфери гостинності до нових реалій: від транскордонної співпраці до євроінтеграції // Трансформація готельно-ресторанного бізнесу регіону в умовах євроінтеграції : Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Чернівці, 11 травня 2023 р.). Чернівці, 2023. С.183-187.
4. Гищук Р. Основні тенденції та перспективи змін роботи готельних підприємств туризму в пандемічний період: організаційні та управлінські аспекти // Управління розвитком сфери гостинності: регіональний аспект : Матеріали Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції (м. Чернівці, 5 травня 2022 р.). Чернівці, 2022. С. 154-158.
5. Гищук Роман, Крецький Олександр. Історико-культурна спадщина Чернівецької області та її складова в управлінні туристично-екскурсійної діяльності // Маркетинг як основа формування стратегії соціально-економічного розвитку прикордонного регіону : Матеріали Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції (м. Чернівці-Сучава, 11-12 листопада 2020 р.). Чернівці, 2020. С.79-82.
6. Гищук Р., Крецький О. Сучасне управління розвитком спортивного туризму в Чернівецькій області // Фінансове забезпечення розвитку малого та середнього бізнесу у прикордонних регіонах : Матеріали Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції (м. Чернівці, 14 травня, 2019 р.). Чернівці, 2019. С.180-182.
7. Vdovichen A., Nyshchuk R. Historical and Cultural Heritage as a Factor of Tourism and Excursion Activities in the Euroregion «Upper Prut» of Chernivtsi Oblast // Туризм ХХІ століття: глобальні виклики та цивілізаційні цінності : Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. (м. Пряшів, 10-11 квітня 2019 р.). Київ, 2019. С. 16-18.

Конкурси наукових робіт

1. Віктор Скрипник і Роман Гищук, автори проєкту «Плями невідомої Букової землі» (команда Чернівецького торговельно-економічного інституту ДТЕУ разом із Громадськими організаціями «Гостинна Буковина», «Чернівецька обласна Федерація спортивного туризму») – переможці Всеукраїнського конкурсу туристичних маршрутів «Слідами Букової землі» за ініціативи та підтримки Марії Матіос, Чернівецької обласної універсальної наукової бібліотеки ім. М. Івасюка, Буковинського культурного фонду, управління культури Чернівецької облдержадміністрації, який охопив більш як 20 учасників (команд) України (1 місце), 12 вересня 2021 року.

2. Настя Мостовчук, наукова робота «Селфі-туризм як молодіжний напрямок розвитку та організації туристично-екскурсійної діяльності» (науковий керівник – к.геогр.н, доцент Роман Гищук) – III місце на II фінальному турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» при Міністерстві освіти і науки України зі спеціальності «Туризм і рекреація», організований на базі Хмельницького національного університету, 5-6 червня 2024 р.

3. Вікторія Гнат, наукова робота «Соціальні мережі як інноваційний напрямок розвитку й удосконалення туристичного продукту та екскурсійної діяльності» (науковий керівник – к.геогр.н, доцент Роман Гищук) – II місце на II фінальному турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт Міністерства освіти

і науки України зі спеціальності «Туризм», організований на базі Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця, 5 березня 2020 р.

